

Inhoudsopgave

1. De zekerheid van het geloof	7
2. Een gave van de Heilige Geest	13
3. Behouden zonder zekerheid	21
4. Een aantal redenen om naar deze zekerheid te verlangen	27
5. Waardoor een verzekerde hoop zo zelden verkregen wordt	41
6. Besluit	49
7. Aantekeningen	55

1

De zekerheid van het geloof

Ik word immers reeds als een plengoffer uitgegoten en het tijdstip van mijn heengaan is aanstaande. Ik heb de goede strijd gestreden. Ik heb de loop tot een einde gebracht. Ik heb het geloof behouden. Verder is voor mij weggelegd de krans van de rechtvaardigheid die de Heere, de rechtvaardige Rechter, mij op die dag geven zal. En niet alleen mij, maar ook allen die Zijn verschijning hebben liefgehad.

2 Timotheüs 4:6-8

In de hierboven aangehaalde schriftwoorden zien we de apostel Paulus in drie richtingen kijken: naar beneden, terug en vooruit. Hij kijkt naar beneden naar het graf, hij kijkt terug op zijn bediening en hij ziet vooruit naar die grote dag, de dag van het oordeel!

Ik nodig je uit om eens een ogenblik naast de apostel te gaan staan en op de woorden te letten die hij hier gebruikt. Gelukkig is de mens die in dezelfde richtingen als Paulus kijkt en dan deze woorden Paulus na kan zeggen!

Hij kijkt naar beneden, naar het graf en dat doet hij zonder enige angst. Luister maar eens naar wat hij zegt.

‘Ik word immers reeds als een plengoffer uitgegoten.’ Ik word als een dier naar de offerplaats gebracht en ik word aan de hoornen

van het altaar vastgebonden. Volgens de gewoonte wordt er wijn en olie over mijn hoofd uitgegoten. De laatste voorgeschreven rituelen zijn nu uitgevoerd. Alles is nu voorbereid. Wat nog rest, is het ontvangen van de doodsteek en dan is alles voorbij.

‘Het tijdstip van mijn heengaan is aanstaande.’ Ik ben als een schip dat op het punt staat zee te kiezen. Aan boord is alles klaar. Het enige waar ik nu nog op wacht, is dat de touwen die mij aan de kust verbinden, worden losgegooid. Dan vaar ik uit en begint mijn reis.

Deze geweldige woorden komen van de lippen van een kind van Adam, zoals wij allemaal zijn! De dood is gewichtig, zeker als die zo dichtbij is. Het graf is een kille, vreselijke plaats en het heeft geen zin om net te doen alsof het graf geen verschrikkingen in zich heeft. Toch zien we hier een sterfelijk mens, die in alle rust neerkijkt in die nauwe plaats, waar alle levenden ten slotte terecht zullen komen en die, terwijl hij op de rand van het graf staat, zegt: ‘Ik zie het, maar ik ben niet bang.’

We luisteren verder naar hem. Hij kijkt terug op zijn bediening en hij doet dat zonder enige schaamte. Hoor eens wat hij zegt.

‘Ik heb de goede strijd gestreden.’ Hier spreekt hij als een soldaat. Ik heb de goede strijd gestreden tegen de wereld, tegen het vlees en tegen de duivel. Een strijd, waarvoor zo velen terugdeinzen en waarvan zo velen zich terugtrekken.

‘Ik heb de loop voleindigd.’ Hier spreekt hij als een hardloper die naar een prijs dingt. Ik heb het voor mij uitgezette traject gelopen, hoe onbegaanbaar en steil het soms ook was. Ik ben de moeilijkheden niet uit de weg gegaan en door de lengte van het traject heb ik mij niet laten ontmoedigen. De eindstreep is nu in zicht.

‘Ik heb het geloof behouden.’ Nu spreekt hij als een rentmeester. Ik heb aan dat heerlijke evangelie, dat mij was toevertrouwd, vastgehouden. Ik heb het niet vermengd met allerlei menselijke regels; ik heb zijn eenvoud niet bedorven door mijn eigen inzichten en ik heb mij met hand en tand verzet tegen hen die het wilden vervalsen.

Hij zegt dus eigenlijk: ‘Als soldaat, als hardloper en als rentmeester ben ik niet beschaamd.’

Je bent een gelukkig christen als je bij het verlaten van deze wereld zo’n getuigenis kunt nalaten. Door een goed geweten wordt niemand behouden. Dat wast geen zonden weg en het brengt ons geen stap dichterbij de hemel. Toch zal een goed geweten in ons stervensuur een aangename bezoeker zijn.

Herinner je je dat gedeelte van *De christenreis*, waar Oprechtheid de doodsrivier oversteeft? Bunyan zegt: ‘Op dat moment was de rivier hier en daar buiten haar oevers getreden; maar gedurende zijn leven had Oprechtheid met Goed Geweten afgesproken om hem daar te ontmoeten. Goed Geweten hield zich aan die afspraak. Hij stak hem de hand toe en hielp hem zo over de rivier heen.’ Er steekt veel waarheid in dit gedeelte; dat kan ik je vertellen.

Laten we opnieuw naar de apostel luisteren. Hij kijkt vooruit naar die grote oordeelsdag en hij doet dat zonder enige vertwijfeling. Let op zijn woorden.

‘Verder is voor mij weggelegd de krans van de rechtvaardigheid die de Heere, de rechtvaardige Rechter, mij op die dag geven zal. En niet alleen mij, maar ook allen die Zijn verschijning hebben liefgehad.’ Hij zegt als het ware: ‘Er ligt op mij een heerlijke beloning te wachten: de krans die alleen aan de rechtvaardigen gegeven zal worden. Op de grote oordeelsdag zal de Heere mij die krans geven en ook aan allen die Hem als een onzichtbare Zaligmaker hebben liefgehad en die ernaar verlangd hebben om Hem van aangezicht tot aangezicht te zien. Mijn werk hier op aarde is voorbij. Het enige wat er nu nog overblijft, is daarnaar uit te zien.’

Heb je gemerkt dat de apostel zonder enige aarzeling of twijfel spreekt? Die krans is voor hem een vaststaand feit en hij beschouwt die al als zijn eigendom. Met groot vertrouwen verklaart hij dat het zijn vaste overtuiging is dat de rechtvaardige Rechter hem die geven zal. Paulus was op de hoogte van de om-

standigheden van die gewichtige dag waarnaar hij verwijst. De grote witte troon, de verzamelde wereld, de open boeken, het openbaar worden van alle geheimen, de engelen die meeluisteren, het vreselijke oordeel, de eeuwige scheiding tussen hen die verloren gaan en hen die behouden worden. Van dit alles was hij heel goed op de hoogte. Maar van geen van deze zaken raakte hij van slag. Zijn sterke geloof springt eroverheen en ziet alleen Jezus, zijn zegevierende Pleitbezorger, en het vergoten bloed dat reinigt van alle zonden.

‘Er is een krans voor mij weggelegd’, zegt hij. ‘De Heere Zelf zal die aan mij geven.’ Hij spreekt erover alsof hij het met eigen ogen ziet gebeuren.

Dit zijn de hoofdpunten van deze verzen. Ik heb geen ruimte om over al deze zaken uitvoerig te spreken. Ik wil alleen proberen om één punt uit deze verzen onder je aandacht te brengen. Dat is ‘de verzekerde hoop’ waarmee de apostel uitziet naar wat hem te wachten staat op de dag van het oordeel. Ik wil dit temeer doen omdat het van groot belang is in verband met de zekerheid van het geloof. Naar mijn bescheiden mening wordt er aan dit onderwerp tegenwoordig vaak veel te weinig aandacht besteed.

Tegelijkertijd zal ik dit met vrez en beven doen. Ik besef dat ik op moeilijk begaanbare grond tred en het gevaar bestaat om over deze zaak onbezonnen en onschriftuurlijk te spreken. Juist op dit punt is de scheiding tussen waarheid en dwaling flinterdun. Ik hoop daarom van harte dat mijn uitleg goed opgevat wordt en dat ik er niemand mee kwets.

Ten aanzien van het onderwerp ‘de zekerheid van het geloof’ wil ik vier punten onder je aandacht brengen. Ik denk dat het goed is als ik die hier meteen noem.

Ten eerste wil ik aantonen dat *een verzekerde hoop, waarover de apostel Paulus hier schrijft, een waarachtige en schriftuurlijke zaak is.*

Ten tweede wil ik duidelijk maken dat het mogelijk is *dat iemand deze verzekerde hoop nooit ontvangt en toch behouden is*. Ten derde wil ik je een aantal redenen noemen *waarom het zo uitermate belangrijk is om naar deze verzekerde hoop te streven*.

Ten slotte wil ik proberen een aantal oorzaken te noemen *waarom deze verzekerde hoop zo zelden wordt verkregen*.

2

Een gave van de Heilige Geest

*Een verzekerde hoop is een
waarachtige en schriftuurlijke zaak*

De zekerheid die door Paulus in deze verzen tot uitdrukking wordt gebracht, is niet zomaar een inbeelding of een gevoel. Het is niet het gevolg van een zekere levenslust of een opgewekt temperament. Het is een gave van de Heilige Geest, die niets met onze lichamelijke toestand te maken heeft. Iedere gelovige zou deze gave moeten zoeken. In zaken als deze is de eerste vraag: wat zegt de Schrift? En daar wil ik heel stellig over zijn. Volgens mij leert Gods Woord duidelijk dat iedere gelovige dit zekere vertrouwen ten aanzien van zijn behoud kan verkrijgen.

Ik wil heel duidelijk stellen, als Gods waarheid, dat voor iedere oprechte christen, ieder echt bekeerd mens deze ruime mate van geloof in Christus binnen handbereik ligt. Hij zal dan absoluut zeker zijn van de vergeving en het behoud van zijn ziel. Hij zal zelden door twijfel aangevochten of door aarzeling in verwarring gebracht worden. Hij zal zich niet door allerlei angstige vragen laten terneerdrukken. Hoewel hij door veel innerlijke aanvechtingen geplaagd kan worden, zal hij zonder angst en beven de

dood en zonder ontzetting het oordeel tegemoet kunnen zien.¹ Dit is wat de Bijbel leert.

Dat versta ik onder zekerheid, niets meer en niets minder. Knoop dat in je oren. Zo'n verklaring als deze wordt dikwijls betwist en ontkend. Velen zien de waarheid hiervan helemaal niet in.

De Rooms-Katholieke Kerk verwerpt de zekerheid in niet mis te verstane bewoordingen. Het Concilie van Trente verklaart ronduit dat de zekerheid van de gelovige over de vergeving van zonden een onzinnig en goddeloos vertrouwen is. Kardinaal Belarmine, de bekende voorvechter van de rooms-katholieke leer, noemt het 'de ergste ketterij'.

De grote meerderheid van de wereldse oppervlakkige christenen onder ons vecht het leerstuk van de zekerheid aan. Alleen al het horen hierover beledigt en vermoeit hen. Zij houden er niet van dat anderen zich zo zeker voelen, omdat zij dat zelf niet ervaren. Dat zij de zekerheid niet kunnen ontvangen is niet zo vreemd. Vraag hun of hun zonden zijn vergeven en zij zullen je waarschijnlijk zeggen dat zij dat niet weten.

Maar er zijn ook oprechte gelovigen die de zekerheid verwerpen of ervoor terugdeinzen omdat het een gevaarlijke leer zou zijn. Zij vinden dat het grenst aan verwaandheid. Zij denken dat het een teken van nederigheid is om nooit helemaal zeker te zijn en met een zekere mate van twijfel en onzekerheid met betrekking tot hun zielen te leven. Deze zienswijze is te betreuren en veroorzaakt veel schade.

Ik geef ronduit toe dat er mensen zijn die er gewoon maar van uitgaan dat ze behouden zijn en beweren dat ze een vertrouwen voelen, terwijl ze daar geen enkele grond voor hebben volgens de Schrift. Er zijn altijd mensen die denken dat het wel goed met hen zit, terwijl God daar heel anders over denkt. Er zijn ook mensen

1 'De volle zekerheid dat Christus Paulus heeft verlost van veroordeling, ja zo zeker en werkelijk dat het dankzegging en overwinning in Christus teweegbrengt, kan en mag gepaard gaan met een klagen en roepen over de rampzalige toestand van de inwoning van het lichaam der zonde.' Rutherford, *Triumph of Faith*, 1645.

die slecht van zichzelf denken, terwijl ze in Gods ogen goed bezig zijn. Dat zal altijd wel zo blijven. Er bestaat geen enkele schriftuurlijke waarheid waar mensen geen misbruik van gemaakt hebben en die zij niet naar eigen inzicht verdraaid hebben. Gods verkiezing, de onmacht van de mens, behoud uit genade, het zijn allemaal zaken die misbruikt worden. Zolang de wereld bestaat, zullen er fanatici en enthousiastelingen blijven. Toch is zekerheid een werkelijkheid, iets dat echt bestaat, en Gods kinderen moeten zich er niet van laten weerhouden om een waarheid zich eigen te maken puur vanwege het feit dat er misbruik van wordt gemaakt.² Mijn antwoord aan allen die het bestaan van ware, goed gefundeerde zekerheid ontkennen, luidt: wat zegt de Schrift hierover? Als we daarin die zekerheid niet kunnen vinden heb ik niets meer te zeggen.

2 'We verdedigen niet ieder zelfingenomen persoon die zegt dat hij "het getuigenis van de Heilige Geest" heeft. We zijn ons ervan bewust dat er mensen zijn die in hun godsdienstige belijdenis alleen maar zichzelf aanprijzen door hun vrijpostigheid en zelfvertrouwen ten toon te spreiden. Maar laten we het leerstuk van de openbaring niet verwerpen door een overdreven angst voor de gevolgen.' Robinson, *Christian System*.

'Ware zekerheid is gebaseerd op de Schriften; er maar gewoon van uitgaan dat je behouden bent, heeft geen enkele schriftuurlijke grond. Het is zoiets als een testament zonder zegel en getuigen en is daarom voor de wet van nul en generlei waarde. Er gewoon van uitgaan mist zowel het getuigenis van het Woord als het zegel van de Heilige Geest. Echte zekerheid maakt een mens nederig, maar er gewoon van uitgaan dat je behouden bent, maakt je hoogmoedig. Veren waaien op, maar goud zinkt; iemand die deze gouden zekerheid heeft ontvangen zinkt in nederigheid.' Watson, *Body of Divinity*, 1650.

'Er gewoon vanuit gaan gaat gepaard met een losse levenswandel; maar werkelijke overtuiging gaat gepaard met een teer geweten, dat niet durft te zondigen omdat het bang is die zekerheid te verliezen. Iemand die werkelijk overtuigd is, zal niet zondigen omdat hij weet wat het zijn Zaligmaker gekost heeft; iemand die er gewoon van uitgaat, zal zondigen omdat de genade zo overvloedig is. Nederigheid is de weg naar de hemel. Zij die zo hoogmoedig zeker zijn van het feit dat zij naar de hemel gaan, zijn er verder vandaan dan zij die bang zijn dat zij naar de hel zullen gaan.' Adams, *Over de tweede brief van Petrus*, 1633.

Maar neem bijvoorbeeld Job, die zegt: 'Ik *weet* echter: mijn Verlosser leeft, en Hij zal ten laatste over het stof opstaan. En als zij na mijn huid dit doorknaagd hebben, zal ik uit mijn vlees God aanschouwen' (Job 19:25-26).

David zegt: 'Al ging ik ook door een dal vol schaduw van de dood, *ik zou geen kwaad vrez*en, want U bent met mij; Uw stok en Uw staf, die vertroosten mij' (Ps. 23:4).

En Jesaja zegt: 'U zult *volkomen vrede* bewaren, want men heeft op U vertrouwd' (Jes. 26:3). En ook: 'De vrucht van de gerechtigheid zal vrede zijn, en de uitwerking van de gerechtigheid: rust en *veiligheid* tot in eeuwigheid' (Jes. 32:17).

Paulus zegt tot de Romeinen: 'Want ik ben ervan *overtuigd* dat noch dood, noch leven, noch engelen, noch overheden, noch krachten, noch tegenwoordige, noch toekomstige dingen, noch hoogte, noch diepte, noch enig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde van God in Christus Jezus, onze Heere' (Rom. 8:38-39).

En zegt hij niet tot de Korinthiërs: 'Wij *weten* immers dat, wanneer ons aardse huis, deze tent, afgebroken wordt, wij een gebouw van God hebben, een huis niet met handen gemaakt, maar eeuwig in de hemelen' (2 Kor. 5:1)?

En ook: 'Wij hebben dus altijd goede moed en *weten* dat wij, zolang wij in het lichaam inwonen, uitwonend zijn van de Heere, want wij wandelen door geloof, niet door aanschouwen' (2 Kor. 5:6-7).

Zegt hij niet tot Timotheüs: 'Want ik *weet* Wie ik geloofd heb, en ik ben ervan *overtuigd* dat Hij bij machte is mijn pand, bij Hem weggelegd, te bewaren tot die dag' (2 Tim. 1:12).

En spreekt hij niet tot de Kolossenzen over 'de volle *zekerheid* van het inzicht' (Kol. 2:2) en tot de Hebreëen over 'volle *zekerheid* van het geloof' (Hebr. 10:22) en 'volle *zekerheid* van de hoop' (Hebr. 6:11)?

Zegt Petrus niet nadrukkelijk: 'Beijver u des te meer om uw roeping en verkiezing vast te maken' (2 Petr. 1:10)?

Zegt Johannes niet: 'Wij *weten* dat wij zijn overgegaan uit de dood in het leven' (1 Joh. 3:14)? En ook: 'Deze dingen heb ik ge-